

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 8. januar 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Jakob Buchholt de Fønss
Sagsnr.: 2024-15943
Dok.: 3544151

UDKAST TIL TALE

Til brug for besvarelsen af lukket samrådsspørgsmål F-G fra Folketingets Kirkeudvalg

Samrådsspørgsmål F:

Ministrene bedes redegøre for, hvilke muligheder myndighederne har for at reagere på oplysninger om aktiviteter, normer eller adfærd i anerkendte såvel som ikke-ankendte trossamfund i Danmark, der enten strider mod loven eller befinder sig i en gråzone? Udvalget tænker her særligt på Jehovas Vidner, Scientology samt problematiske islamiske trossamfund som Grimhøj-moskeen og Dansk Shiamuslimsk Trossamfund.

Samrådsspørgsmål G:

Ministrene bedes bl.a. på baggrund af oplysninger i medierne om konkrete problematiske forhold hos Jehovas Vidner, Scientology og en række islamiske trossamfund redegøre for deres holdning til, om myndighederne på tværs af ressortområder i dag har tilstrækkelige muligheder for at føre tilsyn med, kontrollere, straffe samt lukke trossamfund og personerne i eller omkring disse trossamfund?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Søren Espersen (DD), Theresa Berg Andersen (SF), Carl Andersen (LA), Birgitte Bergman (KF) og Morten Messerschmidt (DF).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet og tak til spørgerne for indkaldelsen til dagens samråd.

Vi har i den seneste tid set en række eksempler på, at der i religiøse miljøer ikke er en grundlæggende respekt for det danske retssamfund.

Vi har set, at visse religiøse autoriteter betragter sig selv og deres trossamfund som stående over dansk lov, og at der i disse miljøer sker en tilsidesættelse af de grundlæggende retsprincipper, som er kendetegnende for et demokrati som det danske.

En sag, der har været afdækket i medierne, vedrører Jehovas Vidner. Her blev en kvinde ifølge medierne igen og igen udsat for vold af sin mand, mens en intern domstol bestående af ”de ældste” frarådede kvinden at gå til politiet med sagen.

Udfordringerne illustreres endvidere i en TV2-dokumentar om mormonkirken fra november sidste år, hvor det beskrives, at en ung kvinde ikke turde gå til politiet, fordi

hun var bange for konsekvenserne, hvis hun anmeldte, at hun var blevet udsat for voldtægt.

Og i oktober sidste år kunne TV2 berette om ”fredsforhandlinger” om blodpenge i Al-Hidayyah-moskeen i Københavns Nordvestkvarter.

Det kommer desværre ikke som en overraskelse for mig, at der i visse religiøse miljøer mangler en grundlæggende respekt for, at vi lever i en demokratisk retsstat, og at det er spillereglerne i Danmark.

Lad mig gøre det helt klart: Parallele retssystemer er en underminering af vores demokratiske samfundsinstitutioner og vores retssamfund.

Strafbare forhold bør altid anmeldes til myndighederne, og spørgsmål om, hvorvidt en person har gjort sig skyldig i et strafbart forhold, skal behandles ved domstolene.

Regeringen accepterer ikke lovløse tilstande i nogen dele af Danmark. Vi skal ikke have parallelsamfund, hvor dansk lov og ret er sat ud af spil, og den form for primitiv kultur har ingen plads i et retssamfund som det danske. Og her spiller politiet naturligvis en central rolle.

[Det strafferetlige værn]

Det er politiets opgave at sikre trygheden i Danmark, og politiet har i den sammenhæng blandt andet til opgave at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge mulige strafbare forhold.

I arbejdet med at efterforske forbrydelser skelner politiet ikke mellem anerkendte og ikke-ankendte trossamfund.

Hvis der bliver indgivet en anmeldelse, eller politiet i øvrigt bliver bekendt med, at der er sket et muligt strafbart forhold, kan politiet indlede en strafferetlig efterforskning.

Vi har en række bestemmelser i straffeloven, der netop kriminaliserer flere af de handlinger og den adfærd, der er omdrejningspunktet for de historier om trossamfund, der er kommet frem i medierne.

Det drejer sig blandt andet om straffelovens bestemmelser om vold, psykisk vold, voldtægt og ulovlig tvang mv.

Det samme gælder situationer, hvor nogen forsøger at forhindre andre i at gå til politiet for at anmelde en forbrydelse. Der kan efter omstændighederne være tale om tvang, vidnetrusler eller opfordring til falsk forklaring i retten.

Og når politiet efterforsker mulige strafbare forhold begået af trossamfund eller enkelte medlemmer af trossamfund, har politiet de samme værktøjer til rådighed som ved andre lovovertrædelser.

Det betyder, at politiet kan ransage, visitere og iværksætte tvangsindgreb såsom aflytning, hvis betingelserne i retsplejeloven er opfyldt.

[Politiets indsats]

Der bliver udført et stort arbejde i politiet for at imødegå, at der foregår aktiviteter, der strider mod dansk ret.

Rigspolitiet har oplyst, at der i politiet er fokus på, at sager, der ikke anmeldes af parterne, efterforskes og retsforfølges, så parallelle retssystemer ikke benyttes. Det kan også være i situationer, hvor parterne synes at ville undgå politiets indblanding.

Rigspolitiet har desuden oplyst, at politiet har fokus på at udnytte mulighederne for at sikre vidneforklaringer bedst muligt. Det omfatter også muligheden for at anvende indenretlige afhøringer, hvor dette vurderes relevant.

Politiet er opmærksomme på at vejlede vidner, som potentielt kan være i risiko for at blive udsat for påvirkning eller pres fra andre, ligesom politiet vurderer, om der er behov for iværksættelse af eventuelle støtteforanstaltninger i den forbindelse.

Politiet er således meget opmærksomme på at forebygge, at parallelle retssystemer, mæglingråd og parallelsamfund opstår. Kredsene følger løbende udviklingen gennem blandt andet forebyggende arbejde i lokalområderne.

Rigspolitiet har oplyst, at politiet arbejder forebyggende ved løbende at opsøge relevante etniske og religiøse miljøer.

Formålet er blandt andet at styrke borgernes forståelse for politiets rolle og handlemuligheder samt at øge borgernes tillid til politiet. Samtidig skaber det et bedre vidensniveau i politiet.

Og jeg har naturligvis en forventning om, at politiet – ligesom andre relevante myndigheder på området – fortsætter med at have fokus på problemstillingen og gør brug af alle relevante værktøjer i værktøjskassen.

[Mulige initiativer]

Samtidig må vi erkende, at vi ikke er i mål, når vi bliver ved med at høre den slags historier, som dem jeg indledte med. Det er et langt, sejt træk at komme udfordringerne til livs.

Der er derfor fortsat behov for et stærkt fokus på problemstillingen – både fra os på Christiansborg, men også fra alle myndigheder og aktører i lokalsamfundet.

Som det fremgår af regeringsgrundlaget, vil regeringen bekæmpe parallelsamfund og negativ social kontrol. Og regeringen er i færd med at se nærmere på, hvordan vi sætter ind yderligere over for disse problemstillinger.

Konkret i forhold til Justitsministeriets område har jeg taget problemstillingen om mæglingssråd med i det arbejde.

Justitsministeriet er derfor i færd med at undersøge muligheden for at iværksætte en nærmere afdækning af den eksisterende viden om mæglingsråd. Formålet med en sådan undersøgelse vil være at opnå et større kendskab om mæglingsråd.

Derudover har jeg også bedt mit embedsværk om at undersøge mulighederne for at kriminalisere mæglingsråd.

Som nævnt indledningsvis accepterer regeringen ikke lovløse tilstande i nogen dele af Danmark. Og vi vil ikke finde os i, at der findes parallelsamfund, hvor dansk lov og ret er sat ud af spil.

Tak for ordet.